

લાલ ગૌહરકા ઉરદુ અપેરા.

—
—
—

તમામ ગાયન રૂપી ખેલ.

ઉરદુ રાગ રાગનીમાં

ખમાવનાર

નસરવાંનજ મેરવાંનજ ખાંનસાહેબ.

કીંમત ચાર આના.

ખબર.

આ “લાક્ષ્મીહર”નો ઉરજી આપેરા સને ૧૮૪૭ના ૨૦ માં આક્રા તથા શને ૧૮૬૭ નાં ૨૫ માં ધારા મમાજી રેજિસ્ટર કીધાછે અને એના બનાવનાર પાસેથી એ છાપી પ્રગટ કરવાનો તમામ હક્ક જેહુંગીર બેબનજી કરાણીએ વચ્ચાતો લીધાછે, માટે કોઇએ છાપી પ્રગટ કરવા નહીં.

૧૬૫૦

મુંબઈ:

“ નિર્ણયસાગર ” છાપાખાનામાં છાપાવ્યું છે.

લાલ ગૌહરકા ઉરદુ અપેરા.

ખનાનેવાલા

નસરવાનજી મેહેરવાનજી ખાનસાહેબ.

બાબ પહેલા.—પરદા પહેલા.

એક ગુલીસ્તાન.

(રાત ચાંદની હયે જાળા કુલ ઉગે' હયે—બીચમે સંગેમરમરકા કારંજા ઉડ રહ્યા હયે,
એક બાજુ પર સેજ સંહવાંરા હયે જસપે લાલ સોચા હયે, હૈબમેસે એક પરી
નચુદ હોતી હયે.)

પદ.

(“ ફોરે એક બાલા જોગી. ”—એહ રાહ.)

પહેલી પરી:—આવોરી સંગ સખીઅન સારી,
ચાંદની હયે ઓર બાદે બાહારી.— આવોરી.
(ડસરી પરી એક કુલમેસે નીકલતી હુઈ આતી હયે.)

દુસરી પરી:—બહેના આઈ મયે પુરનાજ,
પહેલી પરી:—મીલા તુ હમસે તેરી આવાજ.
દોસરી પરી:—રાગ ઓર રંગમે એહ રાત યુજરે,
બહેનોંકા સારી ખુલાએ' હમારી.— આવોરી.

(ત્રીસરી પરી જમીનમેસે જહીર હોતી હયે.)

ત્રીસરી પરી:—હુઈ હાજર મયે અરી સખીઆં,
પહેલી પરી:—કાંદા મસ્ત આઈ તુ કર અખીઆં.
દુસરી પરી:—બાલોં એહ બીખરે હયે' મધમાતી નયેના.
ત્રીના:—હયે સહેલીઆં પ્યારી સદા મતવારી.—આવોરી.

(ચોથી પરી ઉપરસે ઉડતી હુઈ આતી હયે.)

ચોથી પરી:—હુઈ શામીલ મયે મેરી પરીઆં,
પહેલી પરી:—તુમહે ખુબ હુડતી હમ ફીરીઆં,
દુસરી પરી:—અલખેલી રંગીલી છત્રખીલી મીલીઆં.
સખ:—નાચકે ગાક ઉતારે' ખુમારી.— આવોરી.

પહેલી પરી:—હાર ગુંદ લાઝે ચલો ગુલકે,

ત્રીસરી પરી:—ચલો ચુન લાઝે કલી કુલકી,

સખ:—કુલોંકે શાહાદકે ભર ભરકે ધ્યાલે,

પીકે બનેંગે હમ મતવારી.—

આવોરી.

પહેલી પરી:—આઈ મયે છોડ છંદર દરખાર,

દુસરી પરી:—છાંડકે આઈ મયે અપના પાર,

ચૌથી પરી:—દરખારો દીલખર, તુમ છોડ આઝે,

હમતો ઠગા આઝે સાસ હમારી.— આવોરી.

પહેલી પરી:—બનાઝે પતીઅનકે પોશાક,

દુસરી પરી:—પહેન કર કલીઅનકેજી તાજ,

સખ:—મહેશીલે આશમમે રાત કાઠે,

નીંદરામે આલમ પડી હયે ખીચારી.—આવોરી.

(સખ પરીઆં બાગમે નાચતી હુઈ ગાતી હયે.)

ગરબી.

(“ઝેલો માહરા કાહુરે ઝેલોરે ગાવાલા.”—ઝેહ રાહ.)

સખ પરીઆ:—ચાંદનીમે ચીટીક ઝેહ ચલોરી સહેલીઆં,

મધુર મધુર ધુમે કલીઅનમે.—

રસીક ઝેહ રત હયે અસંતકી ગુલાખીરી,—

કુલ બને મરત કુલખાડીમે;

ચકાર ઉડત ચંદ્રપે પુરે બલખન,—

પ્રીતી ખસી વાંકી અખીઅનમે,

ઝોસ પડત જયેસે આશકુકે આંસુ,

ખીછરો જો હોવેગો સોહનસે,

મધમાતી મોહનસી ચંમેલી ચાતુર,

લપટત મોગેરમે મોતીઅનમે.

સીસમે મુગટ રખ ગંદા સોનેરી,

મગરૂરીમે મસ્ત બન ડોલેરે.

ચંપા હસી વાંકી ખીલ ખીલ કરત હયે,

રોલત હસ હસ કંચનમે.

ગુંગરૂકી બંનકાર બંનકાવો સખીઆં,

અખીર ઉડાવત ઢાકરસે,

લચક લચક કર મચકત ચાલો,

નીરત નીરત આલી રતીઅનમે.

આરામસે બેહના રજની એહ કાટે,
 ખેલત સુંદર હુરો કલીઅનમે.
 રસ રંગમે આજ રંગીલી પરીઆં,
 જગતકી ખસ જાએ અખીઅનેમે.

(નાચતી હુઈ પરીઆં લાલકી સેજકે નજદીક જ પહોંચતી હુએ ઔર ઉસકા
 જમાલ દેખ તાઆબુબ હોતી હયે.)

ગઝલ.

(“સનમ હયે યુઝબદન ઔર માહજબી હયેરે.”—એહ રાહ.)

પેહુલી પરી:—અજબ એહ હુસનકી જાદુગરી બહેના,
 ગઝલ આંખોમે મરતી હયે ભરી બહેના.
 નમુનાં હફકી કુદરતકા જરા દેખો,
 ખુદકી કયા કહું કારીગીરી બહેના.
 જલાઈ હુસનસે ઈસને જેહાં સારી.
 કુદર પયોછાનો ઈસકી કુછ જરી બેહના.
 લગાયે ફરશે રાહત પરસેબી ખજર,
 જીગર પારા કરે અશવાગીરી બહેના.
 દીખાવો લાલી એહ લાલામેબી હોતો,
 શરફ સુરખી વોહ ખોડી, એહ ખરી બેહના.
 એહી લાજમ હમેં હયે અખ મેરી પરીઆં,
 કરેં હરદમ એહ ગુલકી દીલખરી બેહના.
 હસીન અયેસા કહીં આયા નજર તુમકો,
 કે જસપે જાએં મર હુરો પરી બેહના.
 લુટાયા દીલકા સખ આરામ ઔર રાહત,
 ગલેમે એ હયરાની ગીરી બેહના.

ગઝલ.

(“કહું કયા રંગ ઉસ યુઝકા.”—એહ રાહ.)

બૌથી પરી:—

અજબ એહ હુસનકા સાયા: આહા હા હા, હા હા હા હા,
 એહ યુસુફ કાંહાસે હયે આયા, આહા હા હા, હા હા હા હા.
 સહેરસે હયે ખીલા જોખન, ગઝલકી ચાહ એહ હયે દેહન,
 જખીને દીલકો ભડકાયા: આહા હા હા, હા હા હા હા.
 એહ મીરાકીં મોએ હયેં આફત, કયામત હયે કુદા કામત,
 લખોંસે લાલ શરમાયા: આહા હા હા, હા હા હા હા.

પેશાની પર પસીનેકી, સજી બુંદે હયે જી મોતી,
 હયે રૂપને નુર ખરસાયા: આહા હા હા, હા હા હા હા.
 શારારા હયે એહ ખીજલીકા, યા હયે આકતકા એહ ભડકા.
 દીલે ઈસુકી બુરઝાયા: આહા હા હા, હા હા હા હા.
 કયા હોગા ગુલકા અયેસે નામ. કે લુટા જીસને હયે આરામ,
 હયે સખકે દીલકો સલચાયા: આહા હા હા, હા હા હા હા.

હોરી.

(“ માહે સાંવરાને ગારી દઈ. ”—એહ રાહ.)

દુસરી પરી:—કાહે અચરજ સખીઆં બહી ?
 હો બહી, ખાવરી હો ગઈ.—કાહે.
 એહ રાજકો પુત સોહન સલોના,
 કુંવર યાંહાંકો એહીરે,
 લોગ કહે વાકો લાલ શાહઝાદો,
 દેખત ? કાહે દેખત ચોક રહી ?
 હો રહી, ખાવરી હો ગઈ.—કાહે.

ખયેત,

(“ અરે દેવ એહ તુ હયે કયા બક રહી ”—એહ રાહ.)

ત્રીસરી પરી:—(પહેલીકો) અરી બહેના સુન લે ન ખા પેચોતાખ,
 કંહી રશકુરો જલ ન જાએ સીમાખ.
 સમઝ ન તુ લાસાની ઈસકો પરી,
 એહ દુનીયાંમે તું હયે નહીં કહીં શીરી.
 નગીના જો નગરી હયે વોહ પેરો ફાફ,
 કહું કયા મલેકાકી વાહાંકી ઓસાફ.
 હયે ગૌહર વોહ ગુલકારી શીરીન નામ,
 જીસે દેખ ગરા ખાએ માહે તમામ.
 ભબુકાસા જોખન વોહ રૂપ આતશીન,
 ચેરાગે જોહાં હયે વોહ રોશન જામીન.
 એહ ગુલરૂસે હયે ઈસકો દુના જમાલ,
 દીઆ હકુને હયે ઈસકો હુસનો કમાલ.
 અગર ફૂકે વોહ અપને જીવજોંકા દામ,
 એહ ખુત જો તુમહારા હયે ખો દે આરામ.

ગુજલ.

(“ ગરે ચારકો વોહ જે સખા તુ ખતા. ”—એહ રાહ.)

પહેલી પરી:—એહ અસપે જખાંકોતો થામે જરા મયેદાને
સનામે કુદાના નહી,
નહી આપકા કહેના એહ હોંગા ખજ, મીઠી
ખાતોજી હું સમઝાના નહી.
દેખી કાફી હરએક મયેને પરી, કહી જોડા ન
પાયા હયે ઇસકા કબી,
હું જોહાંમે મયે સારે ખહોત શીરી, દેખા અપસા
કહીં ગુલે રચાંના નહી.
આપ કરતે હો જસકી એહ વસકો સના, નહીં
નુર હયે ઉસમે તો ઇસકા જરા,
ન હયે અયેસે જોહાંમે દો હોશરખા, જખા
લુતકમે ઉસકે હીલાના નહી.
હયે એક માહે તમામ વોહ પરી, હયે
એહ હુરે અદન હયે વોહ નાજ ભરી,
એહ હુસ્ન હફીકી વોહ જાદુગીરી, જરા ઉસકી
ખતાકો છુપાના નહી.
તુમે તખતે સુલેમાંકી ખહેના કુસમ ઔર નામે
આરામકી લેના સનમ,
જસે ચાહતે હો તુમ ઉસકી ખાના કુસમ, કયુ
ખાતે હું હમસે ખનાના નહી.

ગુજલ.

(“ ગર હમને દીલ સનમકો દીઆ ફેર કીસીકો કયા. ”—એહ રાહ.)

ચોથી પરી:—તફરારમે હું વફત ગવાના ભલા નહીં,
ખવફતે રાખ એહ ખાતે ખઢાના ભલા નહીં.
દોનોકા કહેના માને હમ કહું કર ભલા કહો ?
ખાતોકો સુનકો સરકો હીલાના ભલા નહીં.
ઇસકો ઉઠા લે જાએ હમ ગૌહરકે પાસ અખ,
મયે તખતકે મે ઉડનાં, જગાના ભલા નહીં.
ગૌહરકે પાસ માહાકો એહ રખકે દેખ લે,
કુછ દીલમે રાકકો અપને સમાના ભલા નહીં.

વોહ હુર હયે હસીન યા જામીલ એહ હયે ખશર,
ખાતર તસલી કરકે છુપાના ભલા નહીં.
આરામસે ન ખયેઠેગે, ન દેખે જખ તલગ,
ખઢતી હયે રાખ ફીર ખાતે ખનાના ભલા નહીં.

(પરીઓં લાલકે પલંગ પાસ જતી હયે—ઘોર સખ ઉસ સેજકે ચાર પાઢં પકક ઉઠતે હયે)

હુમરી.

(“ નંદજકો લાલા મોરે નંદજકો લાલા. ”—એહ રાહ.)

સખ પરીઓ:—સંગ લીએ ચાલો ખહેના, સંગ લીએ ચાલો,
સુંદરકા એહ નીંદરામાહી સંગ લીએ ચાલો.—સંગ૦
ખાદે ઉપર તખ્તકા એહ પરીઓં રી ઉઠાલો,
નગરી નગીનાકા જના, પરીકા ફયેલાલો.—સંગ૦
(સખ પરીઓં તખ્ત સે ઉઠતી હયે.)

બાબ પેહલા-પરદા ફુસારા.

નગીના રાહર.—ગૌહરકા બાગ.

(બાગમે એક જરરીન તખ્ત ઉપર ગૌહર સોતી હયે, ઉપરસે પરીઓં લાલકે પલંગ લાએ ઉતરતી હયે, ઓર ઉસકો ગૌહરકે પહેલુમે રખતી હયે—ચાંદની ખુશનુમાં પડતી હયે—દોનો પર માહતાબકી રોશની પુરપુર ચમકતી હયે. પરીઓ ખુશ ઓર તઆજુબ હો ઉન દોનોકો દેખતી હયે.)

હુમરી.

(“ એકરે જતી મોરા તેરા જખરા. ”—એહ રાહ.)

પરીઓ:—એકહી રૂપ સરૂપ સજલા,
ગૌહરસે લાજ નાહીં એ કુંમ હયે.
દોનોકી સાચ એહ જોડીરે, રૂપ સરૂપ સજલા,—એકહી૦
હોરી.

(“ બાંકે મીરજને ધુમ મચાઈ, હાલ તઝવારોસે ખેલુંગી હોરી. ”—એહ રાહ.)

પરીઓ—સુનો દોનોકો ખહેના જગાના,
રસ રંગ ઈનકીજ પ્રીતસે પાના.—સુનો૦
ખાજુ હો દેખેં અચંખા દોહુકા,
છડીઅનસે એહ ઉઠાના—
ઝાડોંમે છુપ કર દેખેં તમાશા,
પ્રેમ-પરીઓં પ્રેમકે ખ્યાલે પીલાના.—ભલા૦—રંગ૦

(પરીઓ જાડઈ છડી ઉન દોનો પર ફીરાતી હયે, ગૌહર તાજુબ હો ઉઠતી હયે લાલબી ઉસે દેખ ચમકતા હયે, પરીઓં ઝાડોંકે પોછે છુપતી હયે.)

દાદરા.

(“ મધુબનમે મારવા જાલે.”—એહ રાહ.)

ગૌહર:—મોરે મનમે ડરવા લાગે !
કાહે જાગું યા નીદરીઆં ખીચ દરસે,
જીઅરા ડરત, પયે કુંપે થર યર.— મોરે મનમે.
લરજ લરજ લરજી,
ધરક ધરક મોરી છતીઅન ધડક,
નયેન ખહે ઝર ઝર ઝર ઝર.
કાહુસે મનકો ભેદ સુનાઉં,
દીલ ઉપરે ભર ભર ભર ભર,—મનમે ડરવા લાગે—મોરે.

પદ (જીંઘેટી.)

(“ ખનસી ખાજસો મોરા મન ફસ ગયારે.”—એહ રાહ.)

લાલ:—નીદરાંમાહી એહ સપન દરસન દીએરે
ગયો ગયો કાંહાં મોરો મંદર.—નીદરામાહી.
કૌન તુ નારી—મયે હું કાંહાંપે ?
સાય મુરત દીસત યા જાદુસે એહરે !
ગયો ગયો કાંહાં મેરો મંદર.—નીદરામાહી.

હુરી.

(“ સૈઆને મોહે ગરવા લગા લીનીરે.”—એહ રાહ.)

ગૌહર:—સુનોજી મોરે સજના જરા કાન દે,
હમારી ખતીઆં.—મોરે સજના.
કાફી પરીઅનકી હું રાહેગદી,
ગૌહર હું નગીનાકી મયે જાનરે.—હમારી. મોરે.
ન જાનુ મયે તુ કાહાંસે આયો સુગરવા,
ન કુછ મોહે તોરે હયે પીછાનરે.—હમારી. મોરે.
સોઈયા સેજપે મયે નીંદકી માતી,
ખુલતહી એહ નયેના ગઈ શાનરે.—હમારી. મોરે.
પાસ મોરે તોહે પાયો પલંગપે,
સાજન પાતસે એહ હુ અનજાનરે.—હમારી. મોરે.
અલગ ખયડે મોસે ન તુ હું સુદરીઆં.—હમારી. મોરે.
મંદરમે એહ મનકે હો મહેમાનરે.—હમારી મોરે.

આરામ પાવે એહ ચાંદની રયેનમે,
શરમ કછુ રખ ન તું નાદાનરે.—હમારી૦ મોરે૦

જીલા.

(“કાહેરે બોલારે, મોરા બંગાલી બંગાલે ચલા.”—એહ રાહ.)

લાલ:—ગૌહર ધ્યારી રે—મોરી મોહનીઆં કાહાની સુનો,
મયેલી ન જાનુ, થાંહા કૌન લે આયા,
એહ ખાત બની, કછુ નયારી રે.—મોરી મોહનીઆં૦
પાગમે મોરે મયે થા નીંદરામે,
થી મધવાકી મનપે ખુમારી રે. —મોરી મોહનીઆં૦
સપનેમે આંધી વોહ કટ ગધથી રજની,
નયેના ખુલી ફેર હમારી રે.— મોરી મોહનીઆં૦
પાયો ન મેરો વોહ પાગ ન મંદર,
ન વાંહાકી વોહ પાદે બહારીરે.—મોરી મોહનીઆં૦
પહેલુમે મોરે તું થીરી ચંદર મુખ,
વંહી હોશ મેરી સીધારીરે.— મોરી મોહનીઆં૦
આસ હયે મનમાં કે આરામ પાઉં,
તોસે મયે ધ્યારી કુવારીરે.— મોરી મોહનીઆં૦
હુમરી.

(“સેઆં મોરા બાહારે, જોખન લીનો જાએ.”—એહ રાહ.)

ગૌહર:—જીઆ મોરા લાગારે, મોહન માનો ખાલમા.—જીઆ મોરા૦
મોહન માનો ખાલમા, મોહન માનો ખાલમા.—જીઆ મોરા૦
અપસે હું મયે, તોરી સોહનીઆં,
રહેગે સંગ દોનો ખાલમા.—જીઆ મોરા૦

દાદરા.

(“ નદીઆં નાલે બીસર આઈ કંચના ”—એહ રાહ.)

લાલ:—અંખીઆં મોહે ગૌહર કાહે મારીરે.— અંખીઆં૦
મોહન કાહે મારીરે—મોહન કાહે મારીરે.—અંખીઆં૦
ઈન અંખીઅનકી નૌકે હયે કારી,
મોહેની ચતુર મોપે ડારીરે.— અંખીઆં૦

ખયાલ. (અડાના.)

(“કલીઅન સંગ કરતે રંગ રલીઆં” —એહ રાહ.)

ગૌહર:—રતીઅન અપ સગરી સંગ ખસીએ,
ચતુર તુ ચાર મીલો મતવારો,

ખહે ભોર તક દોર ચાલ,

સાંવલોસો મુખ દેખ મુખ ભયો.— રતીઅન અપ્પાં

લાજ લાજ મચકાવે છટકાકે હાત,

ગરબા લાગકે તુ સાથ—મોરે ખેલ સંગ ધરકે ઉમંગ.—રતીં

(અચેશો અશરતમે ચકચુર હો શરાબ ખીતે હયેં, પરીઆં એક બાજુ હો મસલેહત કરતી હયેં, ચાંદ આહીસતા આહીસતા દરખતોંકે પોછે છુપતે જાતા હયેં.)

લાવની.

(“ ખીઆ ખીઆ તેરા કઠણ હૈઆ તેરી માલુમ હુઈ મરછ. ”—એહ રાહ.)

પહેલી પરી:—ચલો ચલોરી ખહેના પ્યારી—દેર ન અપ્પાં કરના.

તારે છુપે હયે ચાંદની મીટ ગઈ—ખીત ગઈ રયેના.

આશક માશુક મસ્ત હુવે હયે—બૂલ ગયે દુનીઆં,

પ્રેમકા પાંધી ગઈ હયે મીઠી—ખુલે નહી ગઠીઆં.

બાગમે કાઈ આવેગા ખહેના—દેખેગા ગર એહ હાલ,

ગૌહર રસવા હોગી ખેચારી—ખાક બનેગા લાલ.

નસીહત મેરી સુનો એહ ખહેના—અપ્પાં ન કરે કુછ દેર,

તખ્ત ઉઠાવો લાલકા જલદી—નહીતો ફસેગેં પયેર.

બદુઈ છડી વોહ ઈનપે શીરાવે—કરદે અપ્પાં બેકામ,

સહર હુઈ અપ્પાં રાખ વોહ ગઈ હયે—વસલકા ભર ચુકી જામ

સુનો સુનોરી સખીઆં પ્યારી—માનો મોરા કહેના,

તારે છુપે હયે ચાંદની મીટ ગઈ—ખીત ગઈ રયેના.

(પરીઆં આગે આ, લાલ આર ગૌહરપે બદુઈ છડી શીરાતેં હયેં.)

ઇએછ ગાના.

(“ Let me kiss him for his mother. ”—એહ રાહ.)

સખ પરીઆં:—ઓ નીંદરા ! મીઠી એઆર !

ખીછા તેરી મોહોખતકી દામ,

જલવા જરા દીખા તુ નાર !

મસ્તીકી પીજા દે જામ !

ગૌહરકા લે આગોરા અંદર,

ખીદારીકા તુ કરદે ચાંદાંસે દુર.

અજમતી ચાંદા કર તુ અસર,

પડી હયે અપ્પાં તેરી જરૂર !

કુક ! નીંદરા કુક !

બદુઈ તેરા વોહ દામ !

ਯੇਕਾਮੀਮੇ ਤੁ ਮੀਟਾ ਦੇ ਐਲ ਦੁਖ,

ਲੁਲਾ ਦੇ ਆਪ ਆਰਾਮ ਵ ਗਮ !

(ਯਦੁਭ ਆਸ਼ੀਕੀ ਅਸਰਮੇ ਲਾਲ ਆਰ ਗੋਹਰ ਯੇਕਾਮ ਹੋ ਸੇਯ ਪਰ ਮੀਰਤੇ ਹੁਯੋ—ਪਰੀਆਂ
ਲਾਲਕਾ ਪਲੰਗ ਭੰਗਾ ਭੰਗਤੇ ਹੁਯੋ.)

ਆਪ ਪੇਹੁਲਾ—ਪਦਵਾ ਤੀਸਰਾ.

ਐਕ ਮੋਹੁਲਾ.

(ਲਾਲਕੇ ਨਾਕਰ ਬਲਰਾਤੇ ਹੁਯੋ ਫਾਮੀਲ ਹੋਤੇ ਹੁਯੋ.)

ਲਾਵਨੀ.

(“ ਬਲ ਆਤ ਛਾਡ ਦੇ ਕਾਫ਼ਾਨਾ. ”—ਐਲ ਰਾਫ਼.)

ਸਯ ਨੌਕਰ:—ਬਲੋ ਰਾਫ਼ਕੇ ਪਾਸ ਆਪ ਜਨਾ,
ਸ਼ੀਰੀਆਫ਼ਕਾ ਸ਼ੀਰ ਭੰਗਾਨਾ.
ਯੇਕਾਮ ਹੁਵਾ ਆਯ ਲਾਲ,
ਪੀਯਰੇ ਹੁਯੇ ਸਰਕੇ ਸਯ ਪਾਲ,
ਪਤੀ ਸਯਤ ਹੁਯੇ ਭੰਸਕੀ ਪੀਮਾਰੀ,
ਵੋਹ ਜਾਨ ਜਾਯੋਗੀ ਧਾਰੀ.

ਜੁਲ.

ਸਯ ਬਲੋ ਰਾਫ਼ਕੇ ਆਪ ਪਾਸ,

ਕਹੇ ਲਾਲਕੀ ਛੋਡੋ ਆਸ,

ਜੁਲਵਾਏ ਲੁਕੀਮਾ ਆਸ.

ਮਲਕਜ਼ਾਫ਼ ਹੁਵਾ ਦੀਵਾਨਾ,

ਸ਼ੀਰੀਆਫ਼ਕਾ ਸ਼ੀਰ ਭੰਗਾਨਾ.— ਬਲੋ ਰਾਫ਼ਕੇ

ਪਤੀ ਸੁਰਖ ਆਂਯੇ ਮਤਵਾਲੀ,

ਕੁਝ ਆਤ ਪਤੀ ਹੁਯੇ ਨੀਰਾਲੀ,

ਕਾਫ਼ ਸਾਧਾ ਹੁਵਾ ਹੁਯੇ ਭੰਸਪਰ,

ਵੋਹ ਆਰ ਪਤਾ ਹੁਯੇ ਸੁਕ ਕਰ,

ਜੁਲ.

ਕਹੇਤਾ ਹੁਯੇ ਵੋਹ ਪਤੀ ਪਤੀ !

ਅਸ਼ਾਫ਼ੀਸੇ ਆਂਯ ਹੁਯੇ ਭਰੀ !

ਹੁਭ ਹੁਯੋਗੀ ਕੁਝ ਜਾਦੁਗੀਰੀ !

ਐਲ ਆਪਰ ਰਾਫ਼ਕਾ ਪੋਹੀਯਾਨਾ ?

ਸ਼ੀਰੀਆਫ਼ਕਾ ਸ਼ੀਰ ਭੰਗਾਨਾ.— ਬਲੋ ਰਾਫ਼ਕੇ

(ਸਯ ਜਾਤੇ ਹੁਯੋ.)

બાબ પહેલા—પરદા ઝોથા.

એક મોહણા.

(ચરખણન ઔર ઉસકે દોસ્તોં દાખીલ હોતે હયેં.)

લાવની.

(“ પીઆ પીઆ તેરા કઠન હૈયા.”—ઝેહ રાહ.)

ચરખણન:—પુશી પુશી આજ મુઝકો હુધી હયે—હમકો મીલા ફરમાન,
શાદી કરેંગે સાથ ગૌહરકે—ઝેહી હમારી ચરમાન.
જવાહીરશાહને હુકુમ દીયા હયે—હમકો સુનો યારાં,
એક હફતેમે નેકાહ કહું મયે, ગૌહરસે યાંહાં.
જાકે કહું મયે ખપ્પર સભોકો, મચાઉં ખડી ધુમધામ,
દરદ દુખકો આગ લગાવેં—રખેં અયેશાસે કામ.
પુકારો લોગોં પુશીસે સારે—હીલાકે દુઓ આસમાન,
શાદી કરેંગે સાથ ગૌહરકે, ઝેહી હમારી ચરમાન.

અંગ્રેજ રાહ.

(“ લટકનસે હમ જાતે જંમ પર.”—ઝેહ રાહ.)

સખદોસ્તો:—ગમ્મત હયેજી ગમ્મત હયે,—ચરખણનકા હોગા નીકાહ,
હમ પુશીસે સખ કહેં કે, હા હા હા હા હા હા હા !
ચરખણન:—કયા મજેમે પેટ બઢાકે—આંગે હયે હમ ચલતે અખ.
દોસ્તો:—દુના ઈસસે પેટ ખડે ઝેહ—માંગતે હયેં હમ ઝેહી સખ.
ચરખણન:—શાદી જખકે મેરી હોગી—સખકો દુંગા મયે ઈનઆમ.
દોસ્તો:—(ખાજ.) ખાવા મરે જખ ખયેલ ખાટેંગે—વયેસાહી હુવા ઝેહ કામ!
ચરખણન:—તુઝકો સેલા, તુમકો પધડી,—ઝૈર દુંગા તુઝકો ઈજાર,
દોસ્તો:—દુશમનકે મુહ કાલે કર હમ—મારેંગે ઉન પર પયજાર.
ચરખણન:—દેર લગાના ખુખ નહીં હયે—ચલીયે સખ હોકર તૈયાર,
દોસ્તો:—પીછે પીછે હમ આતેં હયેં—આંગે ખડીએ તુમ સરદાર.

(શખ ચરખણનકો ખાંઢે પર ઉઠા સેં જાતેં હયેં.)

બાબ પહેલા—પરદા પાંચવા.

લાલકે એહેલકા દાસાન.

(લાલ ગમગીન હુવા દાખીલ હોતા હયે.)

ગજલ (કહ્યાન.)

(“અજલકી સચેરકે રસતમ ગયા સો કીર ન કીરા”—એક રાહ.)

લાલ:—હલકપે હીજરકા ખંજર રહા સો યુંહી રહા.
 હમારે અશકોંકા ગૌહર રહા સો યુંહી રહા.
 હજારોં કરતે હયે એહ મર્જકી તદનીરેં હકીમ.
 સીઆહ વોહ દાગ જો દીલ પર રહા સો યુંહી રહા.
 હુપાએ હમકોં હયે આંસુકી લેહેરેં લયેલો નેહાર,
 ખીછોના રાતકોં જો તર રહા સો યુંહી રહા.
 ગજલ હયે કયેસા ગીરાયા એહ તુને હમપે ખુદા,
 ખદંગ સીનેકે અંદર રહા સો યુંહી રહા.
 હમારા કૃતલ ગર દરકાર હો તો કર લો સનમ,
 કદમપે તેરે મેરા શર રહા સો યુંહી રહા.
 આરામ કલસે નહીં મુઝકોં કુછ અપે ગુનચેદેહન,
 ભીંગા જો ખુનસે ખીસતર રહા સો યુંહી રહા.

(લાલકા પીઠર જમરૂદશાહ, ફરબારીઆ, હકીમો વગેરે દાખીલ હોતે હયે,
 ઐર યૌ તરફસે લાલકોં ઘેર ખડે હોતે હયે, લાલ ઉનહુ રૂબે બમચેર
 સરનીચુન હોતા હયે.)

કુમરી--જયેજયેવંતી.

(“ હમકે દામની ડર મોહ લગેરે.”—એક રાહ.)

લાલ:—ભડકે અગની, અંગ આગ જલેરે,
 તરપે મનમોહન ખીન જુઆ.—ભડકે.
 ભર જોખનમે દુખી રહીએરે,
 કાહુસે દુ:ખ કહેં;
 મોરા પ્યારી જુઆ તરસેરે,
 મોહેકે મોરા મન છીન લીઆ.—ભડકે.

જુલા--જાનોટી.

(“ મચેતા ના જહ મોરી માર્.”—એક રાહ.)

જમરૂદશાહ:—કયેસી એહ ખત્તા તોપે આઈ,
 કાલી બદરા જો દુ:ખકી હયે છાંઈ.

લાલ તુ કહેરે—દુઃખ તેરા સખહી,

રખ ખાત ન કૃછબી છુપાઈ.—કયેસી એહ.

હુંમરી—પરજ.

(“ મોરી અખીઆં ફરકત લાગે.”—એહ રાહ.)

લાલ:—મોહે ખતીઆં ભાવત નાહી,

જુઆં રહયો કાંપ—ધરક રહી છતીઆં.—ખતીઆં.

આંસુ બહેત હયે—જગર જલત હયે,

કંઠન કંઠત હમરીતો રતીઆં.— ખતીઆં.

મોહનકી મોહે—યાદ આવત હયે,

લીખ ભેગું આવનકી પતીઆં.— ખતીઆં.

(હીલગીર હો બચેઠતા હયે શાહ ઔર દરબારીઆં રોતે હુવે મુનાબત કરતે હયે.)

બયેત—કહયાન.

(“ કુશાએ મુશકોલ આ માલીક આમોરજમર.”—એહ રાહ.)

સખ:—ખુદાયા તુ ખાવીંદ પરવરદીગાર,

એહ શીરીઆદકા અખ તુ સુન લે પુકાર.

બડા દરતે રહેમત તુ અયે યજદાંન,

બ વફતે મુસીખત તુ હો પાસખાન.

હુવા લાલ ગમમે ગીરીફતાર અખ,

ગજખ હમપે હયે એહ ગજખ હયે ગજખ.

બલામે ગીરાયા એહ કયેસી ખુદા,

હમારી એહ ગીરીઆંકી સુન તુ સદા.

તડપતા હયે માંનીનદ સીમાખ એહ,

હુપા અખરે ખારીમે આફતાખ એહ.

તુ રખ તેરા સાયા ફરમ ફર ફરીમ,

રહેમકા તુ ખારીશ ખરસા રહીમ,

અરે લાલકે હાલ પર કર નીગાહ,

તુ લે દાદ ઈસકી અખસ દાદખાહ.

કર આરામ ઈસકો તુ રખ ખરફાર,

ઝુકા સર એહ હયે માંગતે ખાકસાર.

ગજલ—ભયેરવી.

(“ ઈશકમે તેરે કાહે મમ સરપ લીઆ ભે હો સો હો.”—એહ રાહ.)

લાલ:—ઈશકમે તેરે અયે સનમ—જાન ચલી દીવાનેકી,

જગકે દેખી રાખ તમામ—રાહ તુમહારે આનેકી.

નાંજ તેરા ઉઠાતે હયેં—મુદતોંસે અયે ગુલખદન,
 એહ ચાલ કાંહાંસે સીખે હો—આશકોંકા સતાનેકી.
 લોગ હયેં પુછતે હમેં—એહ સૌદાઈકા સખખ સદા,
 હાએ મયે દહ જવાખ કયા—તાખ નહીં સુનાનેકી
 તસવીર તેરી રાખકા જો—ખાખમે આઈથી નજર,
 ચોંકકે મયે ખીલગ પડા—ન જાના કે વોહતો જાનેકી.
 મુઝકા સખા ખતા દે તુ—કાંહાં ગયા વોહ મન હરન,
 હસી મેરી ન કર તુ ધું—એહ પાત નહીં હસાનેકી.
 કુચે ખ કુચે સુ ખસુ—નામ પુકાઝેં ઉસકા મયે,
 મસજદે સારી દુંડકે—રાહતો લીધ મયેખાનેકી.
 હયે હાલ અખસ મેરા ખતંગ—આરામ દીલકા હયે નહીં,
 ચારસે દે મીલા ખુદા—એહ આગ નહીં સમાનેકી.

ગજલ.—ખેહાગ.

(“ઈસ મુઝસીમે કોઈ ન હો ચાર હમારા.”—એહ રાહ.)

જમરૂદશાહ:—રો રોકે કખ તલગ અયે પીસર જર કરેગા,
 ગમ અપના હમેં અખતોખી ઈજહાર કરેગા.
 અપની તુ જખાં ખોલ જરા ખોલ અયે ધ્વાર,
 નહીતો તુ ખુસ્ક દીલકા એહ ગુલજર કરેગા.
 ખસ કર તુ અયે ફરજદ એહ નાલાકી સદાએ,
 કાંહાંતગ તુ એહી દમખદમ પુકાર કરેગા.
 કખસે મયે ખડા હું તેરેહી પાસ મેરે લાલ,
 ખાતે જરાભી હમસેતો દો ચાર કરેગા.
 કયા દેખતે હો તુમ અયે તખીયોં એહ તમારા,
 એહ લાલકો મેરે કોઈ હુશીઆર કરેગા ?
 આરામ ગરચે કોઈ ન તુમ ઈસકો કરોંગે,
 ખરખાદ અપની જાંકો એહ ખીમાર કરેગા.

ગજલ—સોરઠ.

(“જલોમ મુઝે કૈન ઈસ એહવાનમે લાયા.”—એહ રાહ.)

લાલ:—જાનેં કયા મેરે દરદકી તદખીર તખીયોં,
 કહું શાદ કરેં દીલકો એહ દીલગીર તખીયોં.
 દાહસે મેરે દરદકી ન હોગી રાકાઈ,
 ક્રીસ તૌરસે પ્રીરવાઓગે તકદીર તખીયોં.

જાંદામે મયે મુકુયેદ હું મહોખતકે અયે યારાં,
હરગીજ ન શકેં તોડ એહ કંજર તખીઓં.
જસ તેગે નીગાહને મુઝે મજરૂહ કીઆ હયે,
વયેસીબી કબુ દેખીથી શમશીર તખીઓં.
આરામ મુઝે દે ન શકેં અખતો દવાએં,
એહ ઇશકકા આઝાર હયે બેપીર તખીઓં.

કુમરી—ભયેરવી.

("મોરા જાન જાલતા કથું નહી રે."—એહ રાહ.)

જમરૂંદશાહ:—અરે લાલ અખ ન રોએરે,
મયે તેહારો પ્યારો પીતા—મોરા કહેના કધુ સુનીએરે,
દુ:ખમે તોરે જખમતો કારી—લાગો મો એરે.—અરે.

કુમરી.

("લાહે લારે શાંવરીઆં યાર હો મોહ મધવાકા."—એહ રાહ.)

લાલ:—મએતો ખન ખન ભટકત જાઈ,
પાઈ પાઈ સોહનકો ઠામ હો.—મએતો.
કફની રંગાએ—ડાર ગલે માલાં,
જઈ મુખ પર વાકો નામ હો.—મએતો.
જાને દે મોહે,—પીતમ પ્યારે;
નાહી હમારો યાંહાં કામ હો.—મએતો.
નગરી નગીના—ગૌહરકી હયે,
પોહોયું મોહનકે મુકામ હો.—મએતો.

છેલા—દેશ,

("પીઆ ખીન રાત સપન મએને દેખા."—એહ રાહ.)

જમરૂંદશાહ:—છેલા તોએ જાને દઈ ન કબુ જાને,
તોરી દવાઈ—યાંહી કરાઈ,
મંત્ર કુકાંઠિ પ્રાન જીવન.—તુઝપર.
પદ—જોગીઆ.

લાલ:—જાના જાના હયે નગરી નગીના,
જોગી ખનકર હમ કો હયે જાના.
માનુ અખતો એહ ખાત ન માનુ,
મયેતો પ્રીત કાહી ખસ જાનુ;
અખતો હુઝુગા સારા વીરાના,
ખનુ મજનુકે માનીનદ દીવાના.— જાના જાના હયે.

રાહા ગરચે કઠન હો તો કયા હયે,
 હમને હમરાહા ધૃશક લીધા હયે;
 ઇસી કાશીશમે સરકો કરાના,
 યાતો ગોહર મુરાદકા પાના.— જાના જાના હયે.
 કાઠ મુઝકો ફીરા ન શકોગે,
 સમઝાયા કાંહાં તગ કરોગે;
 નાહક દીલકો ન અપને દુખાના,
 હમે રૂખસતકા ફરમાં દીલાના.— જાના જાના હયે.
 આજસે તરક કર દીઆ આરામ,
 ગોહર ગોહર પુકારેં સુમોહ શામ;
 ઉસકા પાના હયે હમકો ઠીકાના,
 નહીતો જીકો એક ગમમે જલાના.—જાના જાના હયે.

કુમરી-ભયેરવી.

(“જુદાબાલા પરીને મેરા તોડ ડાલારે.”—એહ રાહ.)

જમરૂદશાહ:—મેારે લાલ તુનેરે આશા તોડ ડાલીરે,
 આશાબી તોડી મેારી—શુખબી લુટા,
 મેારે મનઝી ધગરીઆ તુને ફાડ ડાલીરે.—મેારે.
 જાને દઉ તોએ—રહું રાએ રાએ,
 શુખઝી ગઠરી મેારી છોડ ડાલીરે.— મેારે.

(કાલ અપને બાપસે બગલગીર હો જુદા હોતા હયે, પરદા ખીરતા હયે.)

બાબ પહેલા—પરદા છઠા.

ગોહરકા બાગ.

(ગોહર સેન્નપર ગીરી હયે, કુસરી પરીઆ નજદીક ખડી હયે.)

લાવની.

(“ગોરી ચલી સાસરા ફીરબી કબુ આના.”—એહ રાહ.)

પરીઆ:—મનમોહન હમારી મલેકા ઉઠ તુ પયારી,
 સુન સહર હુધ હયે શખઝી ગઠ અંધીયારી.
 ઉઠ હસકે સુંદરીઆં જુલફે ખીખરીકા બાંધા,
 ફલ ગુલાબ તૈયાર હયે અપને ચંદર મુખકો ધા.

ધસ કંદર નહી તા સહર સેજપર રહેના,
એહ ખાખ ખડા હયે જોખનકા મસતાના.
આકતાખ હુવા હયે તુલુ કપસે શાહાના,
ચલ સરપે પહેન ગૌહરકા તાજ નુરાના.
હમ ખડી હયે તેરી કનીજો અયે શાહાઝાદી,
સીનગાર તેરા સખ લીએ હાતોકા પાંધી.
ચલો ઉઠો સુંદરીઆં દુર કરો ખુમારી,
સુન સહર હુધ હયે રાખકી ગઈ અંધીઆરી.

(ગૌહર ચૌકકર ઉડતી હયે ઐર તાઆજુબીસે અપને આસ પાસ ફેખતી હયે.)

ગુજલ—ખેહાગ.

(“મયરત ન આઈ તુજુ કુછ અયે યાર બેશરમ.”—એહ રાહ.)

ગૌહર:—આયા કાંહાંસે કાંહાં ગયા શૌલા એહ નુરકા,
પાકીજા થા મલક વોહ ખુદાકી હુજુરકા.
તેરી ખુદાઈકી કરે તારીફ કયા ખુદા,
હલક હયે ખસકે ખંધ અખ પરીયાંઓ હુરકા.
ખરકંથી વોહ યાકે થા આતરાહીકા શરર,
આના હુવા થા ખાગમે માહતાખો ખુરકા.
દેખેસે ઉસકે આંખ હમારી ઝપક ગઈ,
ગોયા થા એહ ભભુકા વોહી કોહે તુરકા.
કરતે હયે સીજદા સખકે સખ સરકો કુકાકે હમ,
મફદુર કયા જો નીકલે સખુન કાઈ ગુરકા.
આરામે જાંકી વયેસે સીકત કંકુ કરે ન હમ,
દીનમે ખસા હયે અફસ મેરે ઉસકે નુરકા.

કાહારવા.

(“મયેતો લાઈરે શરાખકી જમ.”—એહ રાહ.)

પરીઓં:—તેરો જોખન જગતકો ભુલાએ,
ખલ ખલ ગયે તોપર પરીઓં. — તેરો.
છેલ છખીલી ખન ઠન ખયેઠી,
જાલમે લપટે તન ઔર મન. — તેરો.
હસ હસ ધુંગઠ ખોલરી સુંદરી,
શર શર હમ તુજપર વારી. — તેરો.

ગુજલ.

(“બીન બુલાએ ન કબુ ચારકે ઘર ભાએગે.”—એહ રાહ.)

ગૌહર:—કીસે મયે પુછું ચારકાં મેરે વોહ ઠીકાના ચારો,
 ખના ગુલશન એહ અખસ ખુશક વીરાના ચારો.
 ઉસકી સુરતને કીઆ મુઝકો હયે માઈલ અફસોસ,
 દીલમે કુફરતકા ગમ કીસ તરેહ સમાના ચારો.
 હાએ અફસોસ સદ અફસોસ ગયા ચાર મેરા,
 દે ગયા હાય મુઝે દીલકા જલાનાં ચારો.
 બનો દીલ કુરખાં કંઠે જોડાઈ મીલા દે ઉરસે,
 ખક્ષ દું સારી જોહાંકા મયે ખગ્લના ચારો.
 અયે સખા બકે મેરે ચારકો પયેગામતો દે,
 તર હયે જ્વારીસે મેરા સારા સરાનાં ચારો.
 એક રાખ સારી ન આરામસે ખયડી અફસોસ,
 હયેગા કીસમતમે લીખા રંજ હાના ચારો.

ધૃપદ—ભયેરવ.

પરીઆ:—મોહન ગમાન રખો ધરે ધીર.
 થયેનબી મનસે ગયો—નીંદબી નીકસ ગઈ,
 રૂપ સરૂપ ગયો ફીર—મોહન.

હુમરી—પીલુ.

(“ મોરારે બેરાશી બેશીઆ ”—એહ રાહ.)

ગૌહર:—મોરારે ખીરમાયો સાથીરા,
 બાએ મેરો અકારત જોખનવા.— મોરારો.
 મોરે સંગ પીતમ—રયેનકો ખસોરે,
 ભર ભર ખ્યાલા પીલાયા— મોરારો.

દાદરો—ખમાય.

(મોરી મુઝઆં લચક લચક મોહન આવે. ”—એહ રાહ.)

પરીઆ:—મોરી ગૌહર રોવત રોવત કાહેકો આસું ખલાવે—ધમરાવે,
 નીંદમે સપન દેખકે અપનો જીઅરા કાહે જલાવે—ગૌ.
 કાહુકી તાફત ખાગમે હમરે અપનો મુખ દીખાવે,
 માનવ પયેરકો રખે અગર યાહાં જીઆસે અપને જાવે.—ગૌ.

ઓખા હરનકા ઢાલ.

(“ઐતો મનુહી હચેગા દીવાના.”—એહ રાહ.)

પરીઓં:—સુન સુનરી તુ ગૌહર દીવાની,
તુઝપે કાંઠાસે ગીરી એહ ઝેરાની.
તેરે આશાકૃપી દે તુ નીશાની,
જાકે પુછે એહ ઉરસે કાઠાની.
કીસ કુદર દેખતી હયે હયેરાની,
ન તુ અપની જલા જાંઘાની.
આજ ગૌહર ખની હયે ગુમાની,
રાખત ખંચેચતી હયે પડેરાની.
કુછ આકૃત ગીરી આસમાની,
લાજુમ માદર હયે ઇસકી ખુલાની. (જતી હયે.)

તીલાનો.

(“તાના નાદીર દોર તુમ તુમ તના.”—એહ રાહ.)

ગૌહર:—નાહી ખાલમ ખીન શુખ મન જરા,
દુઃખ દેવોના દુઃખી હું ભારી,
જાનેમન જાનેમન જાનેમન જાનીરે,
દીન ન રયેન નયેન સાગેરે મીલાવો જાની.
મેરા મીલાવો જાની— ખાલમ.

ગૌહર. { રોતાખી કર સખા તુ, સદાકો લીજા મેરી,
કહે ઉસે કે જાલીમ—સુરત દીખા તુ તેરી—નાહી ખાલમ.
(સરનીચન હોતી હયે.)

ખાખ પેહુલા-પરદા સાતવા.

એક જંગલ.

(ચૌ તરફ જાડી ઔર પાહડો નજર આતી હયે, લાલ થકા હુવા ફાખિલ હોતા હયે
ઝાડોંકે કાંટોંસે ઉસકે કપડે ઉરોઆ હુવે હયે ઔર પચેરમેસે ખુન ટપકતા હયે. લખ તરફ
વાહુ અપને કદમ શીરાતા હયે વાંહાં ખુશ્ક જમીન પર લહુકી છાપ શીરતી હયે; એકે દરખત
કે નીચે વાહુ અપનેકો એકે પથરસે ટેકે કર બચેકતા હયે.)

પદ—જાંજોટી.

(“તાહે લાલમ એહી હયે રાખા.”—એહ રાહ.)

લાલ:—નામ તેરા હયે દીલમે સમાયા,
આજ મુજકો ખયા લે ખુદાયા.

{ ਮੇਰੇ ਦੀਲਧੇ ਸੀਤਮਝੀ ਕਲੰਕ ਹਧੇ,
ਘੁਘੁ ਹਮਕੋ ਸਤਾਤਾ ਕਲੰਕ ਹਧੇ,
ਤੇਰੀ ਮਮਧੇ ਬਮਕੀ ਝਲਕ ਹਧੇ,
ਮੁਝਕੋ ਅਘ ਤਗ ਨ ਝੀਸੀਨੇ ਮਨਾਯਾ.—ਨਾਮ ਤੇਰਾ०

{ ਹਮਧੇ ਗੁਝਰੀ ਹਧੇ ਆਕੁਤ ਭਾਰੀ,
ਰਾਘ ਸਾਰੀ ਕਰੀ ਕਰਤੇ ਭਾਰੀ.
ਸਾਧੇਰਾ ਰਾਹਤ ਗਧ ਦੀਲਸੇਂ ਸਾਰੀ,
ਸ਼ੀਰਤੋ ਧਿਆਨ ਹਧੇ ਤੇਰਾ ਲਗਾਯਾ.— ਨਾਮ ਤੇਗ०

{ ਦਰਦੋ ਗਮਸੇਂ ਤਡਪਤਾ ਫੁੰ ਲਾਘਾਰ,
ਮਧਤੋ ਭੁਨੇਸੇਂ ਅਘਤੋ ਫੁੰ ਖੇਝਾਰ,
ਬੁਧਤੇ ਸੀਨਮੇਂ ਹਧੇ ਸ਼ੀਕਰਕੇ ਆਗ,
ਅਘਰੇ ਆਕੁਤ ਹਧੇ ਸਰਧੇ ਐਫ ਛਾਯਾ.—ਨਾਮ ਤੇਰਾ०

{ ਫੋਧ ਫੁਮਕੋ ਸੁਨਾਤਾ ਹਧੇ ਤਘਾਨਾ,
ਫੋਧ ਝੀਤਕਾ ਕਫੇ ਹਧੇ ਦੀਵਾਨਾ,
ਕਰੇ ਸਗਸੇਂ ਫੋਧ ਨੀਰਾਨਾ,
ਬਾਫੇ ਆਕੁਤਮੇਂ ਲਾ ਧਾਫਾ ਗੀਰਾਯਾ.— ਨਾਮ ਤੇਰਾ०

{ ਦੀਘਾ ਕਲਵਐ ਬੇਹਰਐ ਆਰਾਮ,
ਤੇਰੀ ਰੇਹਮਤਝੀ ਸ਼ੀਰੇਂ ਤੁ ਪੀਲਾ ਭਾਮ,
ਰਾਘਤ ਦੁਸ਼ਵਾਰੀਕਾ ਲਾ ਐਫ ਅੰਭਾਮ,
ਮਾਝੇ ਘੰਫਾ ਅਧਾ ਸਰੇਂ ਝੁਕਾਯਾ.— ਨਾਮ ਤੇਰਾ०

(ਜਾਤੇ ਜਾਤੇ ਲਾਲਧੇ ਨੀਫ ਮਲਯਾ ਕਰਤੀ ਹਧੇ. ਵਾਫੇ ਉਸ ਪਥਰਕਾ ਸਰਾਨਾ ਕਰੇਂ ਸੋਧਾਤਾ ਹਧੇ
ਹੀਗ ਪਰੀ ਐਕੇ ਦਰਘਤਮੇਂਸੇਂ ਨਬੁਫ਼ ਹੋਤੀ ਹਧੇ.)

ਫ਼ਾਰੀ.

(“ ਭੁਮਾਂਨੀ, ਆਯਾ ਫ਼ਾਰੀ ਖੇਲਾਵੇ ਭੁਮਾਂਨੀ ”—ਐਫ ਰਾਫ਼.)

ਫ਼ੀਰਾ:—ਘੀਗਾਨਾ, ਫੋਧ ਹਧੇ ਐਫ ਮੁਸਾਫ਼ਰ ਘੀਗਾਨਾ,
ਹਾਲ ਕੁਝੀਰੀਮੇਂ ਸੋਧਾ ਹਧੇ ਮਾਤਾ,
ਐਫ ਰੇਤਮੇਂ ਮੋਤੀਕਾ ਫਾਨਾ;
ਘੀਲਾਫ ਉਨਘੀ ਨਝਰੇਂ ਮੋਫੇ ਆਵੇ,
ਕਧਸਾ—ਘਾਫਾ ਕਧੇਸਾ ਐਫ ਭੇਫਕੋ ਪਾਨਾ,
ਝਰਾ ਦੀਲਕੋ ਸਮਝਾਨਾ.— ਫੋਧ ਹਧੇ०

ਬੇਹਰੇਧੇ ਘੰਦਰਸੀ ਘਾਂਫਨੀ ਬਮਕੇ,
ਐਫ ਮੁਘਸੇਂ ਸੁਰਭ ਹੋ ਦੀਵਾਨਾ;
ਘੀਲਵਨਝੀ ਘਾਨ ਹਧੇ ਲਾਝੇ ਧਾਫਾਂ ਤਗ.

ઉપરે—આહા ઉપરેકો કું એહ સમાના,
અરે મન હો તું સીઆના.— કોઈ હયે
હીરકો હીરાહી કાટે સદારે,
ન પથર કાટે હયે પાના,
જોહરીકો હો પરખ મોતીયનકી.

ફુલે—આહા ફુલેસે ન જાય પીછાના,
કરે કયા મરદ અનજાના— કોઈ હયે
જાલેકા જાલુકે ડાલ એહ મોરે,
એહ સાજનકોતો ઉઠાના;
હોટોંકે મધકા મયે ચાખલું મીઠે,

પીછે—આહા પીછેસે ઉસકા જગાના,
જરા જોશકો એહ દયાના.— કોઈ હયે
આરામસે શીર રાખુંગી પીતમ,
ન ઇસકો જફાસે જલાના;
માને અગર એહ ન ખાતકો મોરી,

જાદુ—આહા જાદુસે હીરન ખનાના.
ન શીર ખંદસે વોહ છુડાના.— કોઈ હયે.

(લાલકો ઉઠા લે જતી હયે.)

બાબ દસરા—પરદા આઠવા.

ગૌહરકા મહેલ—દીવાનખાના.

(ગૌહર બેચકી હયે પાસ પરીઆ હાલર હયે.)

ગજલ.

(“ બાહાર આઈ હયે ભરદે બાદ એ ચલચુંસે પંચમાના ”—એહ રાહ.)

ગૌહર:—તેરે હીજરામે અયે જાનાં-કાંહાં જાજી કીધર જાજી,
હુવા કુરકૃતમે દીલ ખીરીઆં-કાંહાં જાજી કીધર જાજી.
ન મયે જાનું તું કાંહાં હોગા-કાંહાં તેરા મકાં હયેગા,
ખગયેર તેરે મએ હું સોજાં-કાંહાં જાજી કીધર જાજી,
અગર હો તુ ફલક ઉપર-ચાહો તારોંકા તુ અફસર,
મએ હુંકે સારા ફેર આસમાં-કાંહાં જાજી કીધર જાજી.
નહી માલુમ હોતી રાખ-ન જાનુ રોજ હયેગા કપ,
નહી હયે મુઝકા કુછ પયેછાં-કાંહાં જાજી કીધર જાજી.

અરે તું કૌન થા પ્યારે—ગૌહરકા મીલ આરે,
 વોહ હું કહેતી હયે હો નાનાં—કાહાં જાગે કીધર જાગે.
 દીખાયા ખાખમે જાની—તેરા જલવા વોહ નુરાની,
 ગીરેખાં તપસે હયે ઉરીઆં—કાહાં જાગે કીધર જાગે.
 તુહીં હયે ખુત ખડા મેરા—જખા પર નામ લહે તેરા,
 તરક કર દીન ઓર ધીમાં—કાહાં જાગે કીધર જાગે.
 કહો આશામ હો કંધુ કર—હુવા હયે દુર વોહ દીલપર,
 તેરા હયે રાખત એહ હીજરા—કાહાં જાગે કીધર જાગે.

હુમરી.

(“ જરા મુહસે ખોલોલ, તુમ કયેસે બહેલ દીલગીર. ”—એહ રાહ.)

પરીઆ:—મન અપને ધરોલ તુમ ધીર—બહેના હો
 જલો નહી રો રો છ.

દેખા હયે સપના—સુધ ખીસરાઈ,
 હમસે કાહે મુખ મોડોલ.—જલો નાહી.

ગજલ.

(“ બહી કહેતીથી લયેલીએ પરદેશીન. ”—એહ રાહ.)

ગૌહર:—કાઈ યાદ હયે તુમકાની અયસા સહર,
 કે વોહ જાંસે મેરે મીલા દે મુઝે,
 મુઝે ઉરસે મીલા દે કાઈ એક પહર,
 ઓર જામે વહેસાલ પીલા દે મુઝે.
 અયે યજદાં કાહાં હયે વોહ તેરી મેહર,
 અરે મુઝેસેબી અપને તું મુહકો ન ફેર,
 પીઠં કુરકુતકા કપતગ મયે રો રો જાહેર,
 અયેસે રંગો અલમસે છુડા દે મુઝે.
 અયે યાર મેરે કહે તું હયેગા કાહાં,
 કહે કીસે મએ પુઝું જાં તેરા મકાં,
 ખોલું કીસે તી અપનાં એહ રાજે નેહાં,
 કૌન તેરા ઠીકાના ખતા દે મુઝે.
 સુન ખાદે ખાહારી તું જાના ઉપર,
 મેરે પાંહચા મનકા એહ સારી ખખર,
 ઓર કહના કે તુઝમે વફા હો અગર,
 એક લહેજા તું જલવા દીખા દે મુઝે.

હાલ મેરા એહ દેખકે હસતે હયે સખ,
કૌન જાનેકે મુજપે હયે કયેસા ગજબ,
ગમે ધ્રુશકમે જલ ચુકી અયે મેરે રખ,
અખ ફરશે જહાંસે ઉઠાવે મુઝે.
એહી હાલત હયે મેરી મુખોહસે તા શામ,
મયેને આરામ દીલકા હયે ખોયા તમામ,
અખ મુઝકો અજલ દે તુ મૌતકી જામ,
ચાતો અપને શીકમમે સમા દે મુઝે.
ખયેત.

(“ જાનન હું મચે ગમમે ખતી ”—એહ રાહ.)

પહેલી પરી:—કયા બકતી હયે રાહજાદી તુ એહ કાહેકી ખુમાર ?
કૌન હયે આશક વોહ તેરા, કૌનસા દીલદાર ?
સોઈથી સેજપર તુ કલ રાખકા અઢલી,
ફેર પાત નઈ કાંહાંસે તુને એહ હયે નીકાલી ?
મકુદુર કીસકી હોવે જો એહ ખાગમે દાખલ,
દેવોં હયે ખડે દરપે લે રામશીરોંકા ફાવીલ.
એહ ખાખ હયે દેખા તુને યા હયેગા ખયાલા,
છરસે હયે હુવા મંદ તેરે મુહકા ઉજલા.
સર ધ્રુશકકે ખારીશકો ન ખરસાયા તુ કીજે,
સોચ સમઝ દીલમે મેરે પાત એહ લીજે.

ધૃપદ—ખમાચ.

(“ ખનસી કુનસે ખનચે ”—એહ રાહ.)

ગૌહર—સુંદર મુખડો દીખાએ સુંદર.

દેખતહી પાવરી ખન,

મોહન મોહન કહે હું મન મુરછત સારસ સમાન.—સુંદર૦

ખારખાર ધરકત છાતી, દોહુ નેયેનન ખરસત,

પૈઆં કંપત વો મુરત યાદ આવે.—

સુંદર૦

(ગૌહરકી માદર સનોખર દાખીલ હોતી હયે.)

હોરી.

(“ આજે હોશી ખીલાઈ સયામ મોહે ચોરી લમાઈ. ”—એહ રાહ.)

સનોખર:—તોએ લાજ ન આઈ—પરી હોકે લાજ ગમાઈ.

નામ હમારેકા દગા લગાધો—આદમ પ્રીત લગાઈ,

પરીઅનકી કધુ ખાત ન માની-અપનીબી સુધ ખીસરાઈ.-પરી,
નીરલજ નારી નીકસ યાંહાંસે-સરપે ખજા આપ લાઈ,
હોગી સજા તોએ ભારી જે કીરસે-સુરત અપની દીખાઈ.-પરી.
પરસ્તાનકે ખીચ રખીઓ કુદમ ન-ન રહીઓ યાંહાંહી છુપાઈ,
સીસ તેહારોતો ફલમ કરેંગે-હમરે જે દેશમે આઈ.-પરી.

ગુજલ.

(“ દીલ તુમપે કીદા કરતે હયે જેભ નહીં કરતે.”—એહ રાહ.)

ગૌહર:—દીલ તીરે ધીરકસે એહ ખચાયા નહીં કરતે,
મનકો હમારે છુપાયા નહીં કરતે.
ખાંધી ગીરહ હયે સખત એહ ઉલકતકે દોનોકી
ગાંઠી ખંધી હુઈકો છુડાયા નહીં કરતે.
પયેમાં દીઆ હયે ઉસકો દોલોળાંસે વસ્ત્રકા,
દેકે ખચન હમ આશાકો રૂનાયા નહીં કરતે.
આદમ હયે ગરચે દીલખરો દીલદાર વોહ મેરા,
મહોખત લગાકે ઉસે શરમાંયા નહીં કરતે.
દીઈ હયે ખુદાને સરવરી ઉસકો જેહાંમે દો,
હમ વોહ હયે જી ઉનસે કીરાયા નહીં કરતે.
તાજુલમલુક મેહરામગોર ગુલકાંમે ખેનજર,
એહ સખકીહી હમ યાદ બૂલાયા નહીં કરતે.
ખૌફો ખતર નીકાલો ખસ દીલસે પરીજાદો,
હમ તારીફ કુઠી આદમકી ગાયા નહીં કરતે.
આરામ હયે જેહાંમે સખ આદમહીસે ખુદામ,
મન ઉન સીવા કીસીસે લગાયા નહીં કરતે.

(ગૌહરકા પીદર જવાહીરશાહ દાખેલ હોતા હયે.)

ગુજલ.

જવાહીરશાહ:—(“ કલજો પોહોંચી તેરી આવાજ મેરે કાનકે ખીચ.”—એહ રાહ.)

કાઈ તુઝકો ન મીલા જીન યાંહાં જીનસ્તાંનકે ખીચ.
જો પરી રહેતી હયે તુ આદમહીકે ધ્યાનકે ખીચ.
એકસે એક હુસ્નમે આલા હયે યાંહાંકે જીનો,
કધુ ગીરી એક ખ એક તુ મકુરે ધનસાનકે ખીચ.
હોકે ગાશીલ તુ ફસી દામમે સૈયાદકે કધુ,
કાઈ ખુલખુલ ન મીલા કયા એહ ગુલસ્તાનકે ખીચ.

ફોમે પરીઓંમે હયેંગે સયેકડો રશકે ખુરશીદ,
 ઉંનકે પલકોંમે નહી ફરકે ઝોર પયેકાનકે ખીચ.
 ગૌર કર ખુખ ગૌહર તુ એહ નસીઅત ઉપર,
 દુરદાને હયે રખીઓ ખુખ સંભાલ કાનકે ખીચ.
 રખ ન ઉમયેદ તુ આશમકી આદમસે પરી,
 છઈ નીકલ જાયેગા કોઈ દમમે એહ અરમાનકે ખીચ.

છલા—કાફી.

(“આજ ઘન ઘુંદન ભરસેરે.”—એહ રાહ.)

ગૌહર:—ખદલાયો હમારાતો રૂપ સરૂપ;—દીન છતીઅન ધરકેરે.
 રાત દીન છતીઅન ધરકેરે
 મયેતો ગઈ વારી ખલહારી,
 સોહન મુખ લુટા ગયે સારી.
 ભડક ભડક અંગ અંગન સીલગે,
 ખયે નયેન આસુ ભરકેરે.—રાત દીન છતીઅન.

પદ—કાફી.

(“ઘુંબટકા પટ ખેલ ખેલરે.”—એહ રાહ.)

જવાહીરશાહ:—મનમાં વીચાર કર નાર,—નાર હો,
 તોએ લાજ નાહી હયે.—મનમાં
 લાજ રખે વાકોહી નાર કહીએ.
 ખીન લાજકી ખદકાર.—માંનમાં
 કહીએ લગાઈ હયે લગન કાહુસે,
 મોહની દઈ કીસને ડાર.—મનમાં

હુમરી.

(“લાગીરે મોરી જન, નયના કઠારી હો,”—એહ રાહ.)

ગૌહર:—ખસ કર રે ખસ રાજ,
 અખ ના સતાએરે.
 હું દુખીઆરી—ખયાકુલ ભારી,
 મન ભડકે મોહે આગ.—અખ ન સતાએરે.
 કાહે કહું—દુખમે રહુંગી,
 છઆ તરપે મોરા આજ.—અખ ન સતાએરે.

ગૃજલ.

(“મહોત્તમદક્ષી આત્મદ શીરાજન સુનીરા.”—એહ રાહ.)

જવાહીરશાહ:—રખા ધંશકમે તુને કહું અપ્પ કદમ હયે,
શરમ હયેરી ગૌહર શરમ હયે શરમ હયે.

ગૌહર:—ખશર કહી મયે ધંશકમે મુખતીલા હું,
ઉસે ચાહું જાપ તગ મેરે દમમે દમ હયે.

જવાહીરશાહ:—કાઈ છન ન તુઝકો મીલા તેરે લાએકે,
કે દુરકતમે આદમકે ખાતી તુ ગમ હયે.

ગૌહર:—જુદાઈમે જલતી હુ મયે આજ ખારોં,
એહ ઉસ પર તુમહારાબી દુના સીતમ હયે.

જવાહીરશાહ:—પરસ્તાંમે સારે કીઆ મુઝકો રસવા,
અરી બેસવાસે ન તુ કુછબી કમ હયે.

ગૌહર:—પીદર મેહર કર તુ, ન માદર ખકા હો,
નેહાયેત તુમહારા એહ ગુસ્સા ગરમ હયે.

જવાહીરશાહ:—સુનેગા જો આલમ તા મારેગા તાઆને,
પરી હોકે ઈનસાંકે હુઈ તુ બહમ હયે.

ગૌહર:—સુઝે મારના હોતો ખસ માર ડાલો,
મયે હું લાલકી આર વોહ મેરા સનમ હયે.

જવાહીરશાહ:—જરાબી અંદેશા ન તુને કીઆરી,
અરી બેહયા કુછ ન તુઝમે કદમ હયે.

ગૌહર:—દીવાની હુઈ હું મયે ઈસ ધંશકમે અપ્પ,
જલાતા હયે મુઝકો તોં દુરકતકા ગમ હયે.

જવાહીરશાહ:—સજાકે તુ કાપીલ હુઈ હયે અયે નાદાં,
ફીરાઈ તુને અપ્પતો તેરી ચરામ હયે.

ગૌહર:—ખતાવાર હું મયે જો ચાહેસો કીજો,
મેરે દીલપે કારી લગા અપ્પ જાખમ હયે.

જવાહીરશાહ:—કરો કયેદ જુદામે ઈસકારી પરીઆં,
સજાવાર ઈસ પર ન કરના રહમ હયે.

ગૌહર:—મુઝે કયેદ કરતે હો છન જાંછરોંમે,
મેરે તોકે ગમસે વોહ ખસકે નરમ હયે.

જવાહીરશાહ:—અપસ આસ તુ છોડ આરામકી અપ,
ખડી સખત મયેનેતો ખાઈ કસમ હયે.

ગૌહર:—મુઝે કામ આરામસે કુછ નહી હયે,
એહ હમદમ તેરે અપતો રંઝે અલમ હયે.

(પરીઓં ઔર દેવા બેકાબેક નમૂદ હોતે હયે, ઔર ગૌહરકો ચો તરફસે ઘર લેતે હયે.—ગૌહરકી માદર ખમઝીન હો બેક તરફ ખડી હોતી હયે, જનો, દેવા, ઔર પરીઓં માતે હયે.)

ખયેત.

(“આજકો એહ દીન હયે મુખારીક અયે દીવાનો.”—એહ રાહ.)

દેવો, જનો, પરીઓં:—ઈનસાન પર જો જાન દે ઉસકા હો એહી હાલ,
જુદાંમે લેજાકે ઇસે અપ દંગે વંહી ડાલ.—
સાએક હયે સજા એહી તેરે શહેજાદી ગૌહર,
આદમકો તુને અપના પનાયારી કહું દીલપર.—
નાદાન કહે તુને કીઆ ડયા એહ ખુરા કામ,
રજા કર હરએકકો હુધ આપબી પદનામ.—
આદમકી મહોબ્બતને કીઆ તુઝકો અપસ ખાર,
જો કુછકે સજા શાહાને કીઈ, હયે વોહ સજાવાર.—
આરામ કુછ પાએગી ન દુનીયાકે દરમયાન,
દીવાની હયે ખેકામ હયે ખેશરમ તુ નાદાન.—

ગુજલ.

(“ચાહે જકાઆ જોર કરે યા વકા કરે.”—એહ રાહ.)

• ગૌહર:—જાતે હયે હમ તો સારે પરસ્તાનકો સલામ,
હામી હયે યજદાં મેરા અપ સુલતાનકો સલામ.
ગીરીક્તાર હુધ ખલામે અયે માદર તુઝે સલામ,
રશકિં ઔર જનો જનસ્તાનકો સલામ.
જાતે અગર રહેંગે તો મીલેંગે એક રાજ,
ખેમેહર મેરે વાલીદ એહ ખેધ્યાનકો સલામ.
જજરો તૌફકી એહ મૌસમ હયે દોસતોં,
નગમ ખુશી ઔર અયેશકે સામાનકો સલામ.
જનો તુમહે સલામ, અયે પરીઓં તુમહે સલામ,
કરતી હું સારે ખેશ ઔર ખાનદાનકો સલામ.

રાહતકો હયે સલામ, સલામ હયે આરામકો,
નીસખત નહીં અખ ગુલસે, ગુલીસ્તાનકો સલામ.

(દેવો ઔર પરીઆં ગૌહરકો પકડ જાલરોમે જકડતે હયે—વોહ ઉનકે સાથ ખમ્મે'લા જાતી હયે ઔર સખકો આખરી સલામ કરતી હયે—ફઁઘમ્મેક પરીઆં ગૌહરકા મ્મિહ હાલ દેખ રોતી હયે—ફસરી ખુશ હોતી હયે—ગૌહરકી માદર એક હાતસે આંખ ઢાંપ ફસરેસે દેવોકો ગૌહરકો બંદીખાનેમે લે જાનેકા ઇશારા કરતી હયે, પીદરબી ઇસી તરેહસે એક હાતસે આપની છાતી ઢખા ફસરેસે ફરમાતા હયે.)

દેવો

માદર.

દેવો

પીદર.

ગૌહર ઔર પરીઆં.

ખાખ પહેલા.—ચરદા નવવા.

હીરાકા મહેલ—દીવાનખાના.

(લાલ મમગીન હુવા દાખાલ હોતા હયે.)

ગજલ.—જીએટી.

(“ દીવાના કીઆ બજમમે શખ આકે કીસીને. ”—એહ રાહ.)

લાલ:—આવારા કીઆ મુઝકો યાહાં બંધવાકે પરીને,
દોસ્તોંસે છુડાયા મુઝે ખીરમાકે પરીને.
કાંહાં હોગા સજલા વોહ વતન મેરા પીઆરા,
ઇસ ચાહમે ફસાયા અખસ ફસલાકે પરીને.
કયુ કરકે મીલેગી મેરી માયુકુ વોહ જાની,
રખ છોડા મુઝે બહાને હયે ખતલાકે પરીને.
કીસ તરફ મકાં હોગા વોહ ગૌહરકા ખુદાયા,
વોહ નામ બુલાયા મુઝે ધમકાકે પરીને.
હરરોજ ગુજરતા હયે સીતમ સખત યાંહા સરપર,
ન કુછબી દીલાસા દીઆ ગમ આકે પરીને.
આરામ ફખરમે હયે ઇસ આજખસે બહેતર,
ખેજાન કીઆ જાનીસે ખીછડાકે પરીને.

(હીરા દાખાલ હોતી હયે.)

જીલા—દેશ.

(“ બાજ બસીઆ, કાહાંન રસ લીનીરે. ”—એહ રાહ.)

હીરા:—મારી રસીઆ સયેન સુધ લીનીરે.
તોરી પ્રીતમે વાર,—જીયા બયો પતંગ;

કાહે કરો ન પાત—મધુરસ ભરી જાની.—મારી રસીઆં
નહીં કાહુસે પ્રીત લગાહે—તોપે પીઆ ખલ જાકરે,
રાજન, રાજન, રાજનરે:
કાહે કરો ન પાત—કયેસે કટે રયેન દીન.—મારી રસીઆં

હુંમરી—પીહું.

(“ ચલત પવન મએ સો ગઈ અંગના. ”—એહ રાહ.)

લાલ:—

નીકલ નજરસે દુર હો તુ હીરા—ન કરીયો એહ હમસે પાતરે.
કાહે મોહખતકી ખતીઆં કરત હયે—ખામોશ હો નાદાનરે,
પરીઅન સંગ આદમ કહું ખયેડ—કયેસે રહે દો સાથરે,
નીકલ નજરસે દુર હો તુ હીરા—ન કરીયો એહ હમસે પાતરે.
હમરેતો મનકી મોહન પયારી—ગૌહર હયે વોહ ગોરીરે,
વાકો દીયા તન મન હયે મોરા—વાકોહી દઈગા હાતરે.
નીકલ નજરસે દુર રહો તુ હીરા—ન કરીયો એહ હમસે પાતરે.
જેર જુલમસે ખેલા કરેગી—હમસે ગર ઇસઆનરે,
દાદ ખુદાસે માંગ પરી મએ—અપની કરૂગા ધાતરે.
નીકલ નજરસે દુર હો તુ હીરા—ન કરીયો એહ હમસે પાતરે.

ગજલ.

(“ ખરકે પરીસે શીકલ મેરે દીલરખાકી હયે. ”—એહ રાહ.)

હીરા:—હરગીજ ન પાવોગે ફંહી જાનેકો અયે સનમ,
હમ જાને નહીં દેતે દીવાનેકો અયે સનમ.
ગૌહર હમારે દીલકા દીઆ હયે તુમે જાન,
વોહ ફેર ન લેગેં સુત એહ પાહનેકો અયે સનમ.
તુઝકો અગર હો જાંદગી તેરી અજુજ અખ,
ન કર તુ ફસદ દીલકે ફીરાનેકો અયે સનમ.
હરગીજ ન મયે નીકાલુંગી અયેવાંસે એહ તુઝે,
ન પાવેગા ફદમભી ઉઠાનેકો અયે સનમ.
રહેગી એહ હીરા ચુસ્ત ઇસ કહેનેપે તા હશાર,
આવેગા કોઈ યાંહાં ન છુડાનેકો અયે સનમ.
મુઝકો કરો ફજુલ અગર આરામ ચાહાતે હો,
ચાહાતી હું લખસે લખકો મીલાનેકો અયે સનમ.

કુમરી—ઓપાલી.

(“ યા સંતરવા ચતુર સ્વતરવારી મયે તો નીપટની લોરો.”—એહ રાહ.)

લાલ:—હાએ નગરવા, શુંદર મંદરવારે છુડવા સંકટમે ડારારે.

હર પલ આવત—મોહે સતાવત,

છુટ લીઆ ચયેન સારારે;

છઆ ધડકે મન દુઃખત લાગે,

નાહી હુકમ એહ માનુ તેરારે.—હાએ નગરવા૦

(હીરા હર કીસમસે લાલકો સમઝાનેકી તબવીજ કરતી હયે, વોહ ઉસકો ઝીંકકા કર કરતા હયે, હીરા તોભી જોરસે ઉસસે ખગલગીરહો ખોસા લેનેકા કસદ કરતી—લાલ ખાધુસા ઐરખોડ ઉસકો હાતસે ઝટકે દેતા હયે, છુસે વોહ પરી નેહાખિત ખશમનાકે હો કર અપને હાત પર હાત મારતી હયે, ઐર ગુસેસે ગરમ બન લાલ પર આંખે નીકાલતી હયે.)

પદ.

(“ શીરધર કુલત રાધે સંમ” —એહ રાહ.)

લાલ:—સુન હર નામકી તોહે દોહાઈ,

તોહે દોહાઈ—પરી તોહે દોહાઈ.—સુન૦

નાહી ડરા મોહે—હાડ ન તોસે,

મન યાદ ખુદાકી સમાઈ—સુન૦

ગજલ.

(“ મોરે ચારકો વોહ દે સખા તુ બતા.”—એહ રાહ.)

હીરા:—અરે માન તુ આદમ મેરા કહા,

લાલ:—નહીં અયે સીતમગર હીરા નહી;

હીરા:—દેખ હાલ તખાહ અખ હોગા તેરા;

લાલ:—નહીં અયે સીતમગર હીરા નહી.

હીરા:—કયું મુક્તમે ખોતા હયે અપના તુ સર,

મેરે વસલકા યું ઇનકાર ન કર;

મેરે ખોડકો દીલમે લરજકે સમા:

લાલ:—નહીં અયે સીતમગર હીરા નહી.

હીરા:—એહ ખયાલે માહાલ હયે છોડ તુ દે,

મેરે હાત નેકાહમે ખાંધકે લે;

પચતાએગા તુ અખ માન કહા:

લાલ:—નહીં હયે સીતમગર હીરા નહી.

હીરા:—માશુકકા તેરી તુ દીલસે નીકાલ.

ગૌહરસે મીલનેકા છોડ ખયાલ,
વરને ખાએગા હાતસે મેરે ખતા:

લાલ:—નહી અયે સીતમગર હીરા નહી.

હીરા:—ખદલુંગી હીરનમે મએ તુઝકો ખશર,
હયેવાન ખનાયચા મેરા સહર;
આફતકો વોહ યાદ તુ કર લે જરા:

લાલ:—નહી અયે સીતમગર હીરા નહી.

હીરા:—ખડી રૂબરૂ અખતો હયે તેરે અજલ,
મેરે દામસે છુટના નહી હયે સહલ;
આરામકા નામ અખ દીલસે બુલા:

લાલ:—નહી અયે સીતમગર હીરા નહી.

ગજલ.

(“ મઈ એક બ એક જો હવા પલટ. ”—એહ રાહ.)

હીરા:—આવો એકબએક જીનો દેવો સખ,
એહ ખશર યાહાં મરને તૈયાર હયે;
ઈસકે ઉમરકી હુઈ તમામ રાખ,
ખડી અખ કજા ધનતેજર હયે.—આવો.
આવો ખુની દેવો રીતાખીસે,
કરો પુરજે ઈસકે ખરાખીસે;
રંગો દાંત લહુ એહ ગુલાખીસે,
ખીલા નેખનકા એહ પાહાર હયે.—આવો.
આવો ગુલ યાંહા ખીઆખાનોકે,
આવો અફરીત સારે વીરાનોકે;
ચલો હોજો તીફલ રાયેતાનોકે,
તાજેતર એહ કૌવલા શીકાર હયે.—આવો.
અયે જૂતનો આર ચુડયેલોં સખ,
દેવજાદો યાંહાં આવો અખ;
કરો મીલ જફાઓ સીતમ ગજલ,
ખુરા આદમ એહ નાખકાર હયે.—આવો.
નીગાહખાનો દોજખકે અયે તમામ,
છોડો ગાર વોહ, યાંહાં પડા હયે કામ;

ખયેડા ફેર આરામિસે લે ઇનઆમ,
તુમકો ફરમાતા એહ સરદાર હયે.—આવો.

(દીવાનખાના ત્રયેખ હોતા હએ ઓર એક દહેશતનાક ઠરાવના યુકામ ઝાહીર હોતા હયે—જાખજા જનો, એકરીત, ભુત, ચુઠચેલો આતશકે શૌલે નીકાલતે હુવે નમુદ હોતે હયે, ઓર ઉન સખકે ફરમચાન એક ખડા હયેખતનાક ખખીસ જમીનસે આહીસ્તા આહીસ્તા નીકલ આતા હયે, ચશમેસે જસકે આતશકે બલુકે ઓર મુહસે નીલા ઓર સખજા ધુંવા નીકલ રહા હયે: હીરા ખુશીસે ઉન સખ ખલાઓકે તરફ નીશાની કર લાલકો ખતાતી હયે વોહ દેવો ઓર ચુઠચેલો ઉસકો પકડ વોહ ખડે ઇખલીસકે સામને લે જાતે હયે—લાલ, ઉનકે હાતસે છુટનેકી તજવીજ કરતા હયે. ખડા ખખીસ ઉસકો નીજલના હયે, હીરા ખુશ હો દેખતી હયે, દેવો ભુતો નાચતે હયે.)

બાબ દુસરા—પરદા પહેલા.

એક જંગલ.

(એક ખડે દરખતકે નીચે લાલ હીરનમે ખદલા હુવા જોરા હયે—હો પખેડ ઉડતે હુવે આતે હયે, ઓર ઉસ દરખતકી શાખ પર ખચડતે હયે.)

ઓખા હુરન—ઢાલ.

(“ એહતો મજબુહી હયેગા દીવાના.”—એહ રાહ.)

નર ઓર માદી:—વકત હયે એહ સુખાહકારી ખુલખુલ,
દેખ હો ગયે શીગોફતા વોહ સુંખુત.
હયે નસીમે સહરસે કુલે ગુલ,
ખયેઠ શમશાદપે હમ પીયે મુલ.

માદી:—સુનો ખાવીદ અયે મેરે રઆના,
ચોચ અપની એહ ખ્યારી હીલાના
ઇસ શજરકા ખવાસ સુનાના,
આપ ઉસ દીનકા પયેમાં બળના.

નર:—જરા ધ્યાનસે સુન લે પીઆરી,
મેરા કહેના તુ મનમે સમારી.
ખયેચ ઇતની ન તુ ઇનતેજારી,
આતી હયે અખ સખુનકી સવારી.

માદી:—ખોલ ખોલ અયે મેરે ગુલઅંદામ,
તા એહ ખેચયેન દીલકો હો આરામ.

ભર દે દાનાઈકે મયેસે એક જામ,

ન તુ અરપે જખાંકો અખ થામ.

(લાલ જો હીરન બના હયે, વોહ ઉંઠ તઆજીસે ઈન પંદોકે કલામ સુનતા હયે.)

અયેત.

(“ જદામ્મી સીતમકી સબવાર હુ. ”—એહ રાહ.)

નર:—ખવાસ એહ રાજરકેબી હયે બેશુમાર,
ઉનહે યાદ રખલે તુ હો હુશીવાર.
તીલરસમો સહેરમે જો હો ગીરીકૃતાર,
મલે સરકો અપને એહ જડસે એકખાર,
રાક્ષા હો સહેરકે વોહ ફાખુસે પાર,
અસર ન કરે ઉસપે જાદુ જનહાર,
જો ખાધે કમરસે એહ પતોંકા હાર,
વોહ ગયેખ હો તીગાહે ખશારો અયે ચાર,
લગાવે જો છાતીસે ગુલકા ખાહાર,
વોહ જીસ જાએ હો પોહચને ઈનતેજાર,
હો ગરમે વોહ દુર મનજીલે સદ હજાર.
વહીં પાંહચે જા હો હવાપર સવાર.
ગુલોંસે ભરી શાખ લે ગર ઉતાર,
આવે ખર મુરાદ ઉસકી અયે ગુલોજાર.
હયે રામશાદમે એહ કયે ઝૌર ઈસરાાર,
કહુંગા મયે પારે દીગર દીલદાર.

(એહ કહે દોનો પખેરં ઉંઠ જાતે હયે વોહ હીરન ખુશ હો શીતાબીસે અપના સર.
ઉંઠસ રામશાદકે જડસે ઘસતા હયે, વહીં ઉસકી અગલી સુરત ખન જાતી હયે વોહ નેહામ્મત
ખુશ હો દાખતુ હોતા હયે ઝૌર ઈખાદત કરતા હયે.)

લાવની.

(“ કાલ રાતરી ફેરેહો તુમી રમલા. ”—એહ રાહ.)

લાલ:—દીન અયેસા ખુશીકા દીખાયા,
તેરી દરગાહમે સર હયે. ઝુકાયા.—ખુશીકા દીખાયા.
પર એક ગમ હયે—ભારી સીતમ હયે,
ગૌહરકી દુરકૃતકા કારી જખમ હયે,
સીતમે હાએ તપાં મેરા દમ હયે.
હિરસે મીલાદે ખુદાયા— ખુશીકા દીખાયા.

સુરત એહ બન ગઈ અસલી હમારી,
હીરાકી બદુગીરી દુઝી સારી,
આવારગી મેરે બખતકી હારી,
પયાલા ખુશીકા પીલાયા.— ખુશીકા દીખાયા.

(લાલ ઉસ દરખતકે ઘોડે પતે તોડ લે ઉનકા હાર બના કમરસે બાધતા હયે, શુભોસે ભરી એક શાખ ઉતાર અપને હાતમે પકડતા હયે; ઓર એક સુલ અપની છાતીસે લમાતા હયે.)

ગજલ.

(“ કોસી મસતકે આનેકી આરબુ હયે.”—એહ રાહ.)

લાલ:—નગીનાકો બના હયે મુઝકો ધંસીઆન,
અયે ગુલ અજમતી મુઝપે હો તુ મેહરબાન.
મુઝે તુ લીબ બહાં મેરી હયે ગૌહર,
બતા રૂ વોહ માહબુબકા મુઝકો ખાનદાન.
અયે બરગ મેરી ઉમયેદકે બરગકો ખોલ,
નજરસે સભોકે તુ કર મુઝકો પીનહાન. (ઉઠતા હયે.)

બાબ દુસરા—પરદા દુસરા.

ગૌહરકા જીનદાન.

(સીઆહ બંદીખાનેમે દીવારસે મજબુત બંજરોસે જકડી હુઈ ગૌહર કમેહ હયે.)

ગજલ.

(“ ચાહે જફ્રિયા જોર કરે ચા વફા કરે.”—એહ રાહ.)

ગૌહર:—રૂખસત કે વફત હમસે વોહ પ્યારા મીલા નહી,
હર તરેહસે સમઝા ચુકે પર કુછ ચલા નહી.
હમકો દીઆ ન એકબી બોસા ન બોલા વોહ,
મુહ ફેર લેના યુંહી અયે સાહેબ ભલા નહી.
સબ પુછતે હયે હમકો કે તુ કંધું ખફા હુવા,
ખુને જગરકો પીધકે હમ કરતે ગીલા નહી.
હમતો યાહાં રોતે રહે, તુમતો ચલે ગયે,
કુરકુતમે મેરે ફેર ગીરી કયા બલા નહી.
કયસી ખુશી હાંસીબ હુઈ જીસ દીન હુવા મીલાપ,
ચાદ અખંસે વોહ ધડી, અયે દીલ દીલા નહી.

જખમ તુને જો કીએ મીજગાકે તીરોંકે,
ચયેરોંકે હાતોંસે સનમ ઉનકા સીલા નહીં.
તેરે શરાએ વસલકા એહ મસ્ત હયે મુશતાક,
આંખે ચુરાકે ઉસકા તુ ખ્યાલા પીલા નહીં.
ચશમે સુરખ આરામકી ગીરીઆંસે હયે હુઈ,
લપટા ગલેસે દીલરૂખા જુઆદા રૂલા નહીં.

(કંઈએક પરીઆં દાખીલ હોતી હયે.)

જુલા—કાફી.

(“રત આઈ ખરખાકી રમ જુમ.”—એહ રાહ.)

પરીઆં:—જુટ ગયે પરીઆંકી તુમ શરમ—મનમેહન કરકેરે.

ગૌહર:—ખેહના કહો તફસીર હમારી,

પરીઆં:—આદમકી તુ બહીરી ખ્યારી,

શરમ આવત નાહીં તોહે ગૌહર;

દીઆ તન મન હરકેરે.—આજ મનમેહન.

(લાલ ઉપરસે ઉડતા હુવા જનદાનમે ઉતર આતા હયે, હાતમે ઉસકે વોહ અજ-મતી દરખતકે કુલોંસે ભરી એક સાખ હયે—ઝોર કમરપે ઉસી શમશાદકે પતોંકા હાર બંધા હયે, જસે વોહ ઉનકી નજરસે પીનહાન રહેતા હયે—એક બાજુ ખડા હો મુસકુ-રાતા હુવા તમામ તમાશા દેખતા હયે.)

ગુજલ.

(“લગા ન રહેને દે ઝગડેકો ચાર તુ બાકી.”—એહ રાહ.)

ગૌહર:—શયે કુરકૃતમે ન આંખોસે લગાઈ આંખેં,

બાહારે હીજરામે સનમકે એહ બીગાઈ આંખેં.

કહે દીલે ખીમાર તલખગાર હયે કીસ ગુલકા તુ,

તકે ફેરાકુસે તેરી જો રંગાઈ આંખેં.

કોન હયેગા વોહ તેરે દીલકા ચુરાનેવાલા,

જસકી દુરીમે તેરી તુઝકો ન ભાઈ આંખેં.

નઈ દુનીયાં આતી હયે નજર અયે ખ્યારે,

જખસે આંખોમે મેરે તેરી સમાઈ આંખેં.

તાએરે દીલ કંધું હુવા મખમુર શયે ઉલકૃતમે,

મસ્ત કીસને નીસેલી વોહ દીખાઈ આંખેં.

લુટ આરામ મેરા કાંઠાં ગયા તુ ગુલર,
એક શખ જલવા દીખા કહું હયે છુપાઈ આંખે.

(લાલ ગૌહરકે નજદીક જા ઉસ ગુલસે ભરી શખ ગૌહરકી જંભરોકો લગાતા હયે, વંહી વાહ સખ છુટ જમીનપર ગીરતી હયે, આર ગૌહર તાજબ આર ખુશ હો ખડી રહે ચૌતરક દેખતી હયે.)

કુમરી.

(“મીઠી લગત મોઢે ખતીઆં મોહનકી.”—એહ રાહ.)

પરીઆં:—છુટ ગઈરે એહતો ગરીઆં ગૌહરકી,
ગરીઆં ખુલી કીને જાદુઆ કુકા;
ખાસ હમે આવે પહેના ખશરકી.

કુમરી—જાગેડી.

(“સાંવરા મચેતો તુમહી પર વાશી.”—એહ રાહ.)

ગૌહર:—ખાલમાં આવો હમારો ગુમાની,
હમારો ગુમાની—હમારો ગુમાની—ખાલમા.
લાલકા કામ એહ, હયેગારે સારા,
સાંવરે.સુના તોરી ખાની.—ખાલમા.

મુસ્તબાદ.

(“સોતા હયે ગલે લગકે જખ વાહ ચાર પલંગ પર—કયા નાજો અદાસે.”—એહ રાહ.)

ગૌહર:—

જાહીર હો તુઝે ધંશકકી અયે ચાર કસમ હયે—અયે દીલખરે રઆના,
આર હીજરકે એહ દાગકી દીલદાર કસમ હયે—૩ અખ ન છુપાના.
યુસુફકી કસમ હયે તુઝે આર ઉસકે હયાકી—અયે યુસુફે સાની,
વોહ ધંશકે જલીખાકી સીતમગાર કસમ હયે—ચેહરેકો દીખાના.
સૌગંદ હયે ફરહાદકી સૌદાઈકી જન—હો પ્યારે હુવયેદા,
શીરીકી સદાકી તુઝે પુરજાર કસમ હયે—નહીં મુઝકો જલાના.
મજનુકે દમે મરગકી આર આહો ફેગાંકી—તુઝકો હયે સૌગંદ,
લયેલાંકે ગમે હીજરકી સૌ ખાર કસમ હયે—હો કુછબી સીયાના.
સૌગંદ હયે ચશમોંકી તુઝે, અશકકી સૌગંદ—એહ લખકી કસમ હયે,
ખાલોંકી મેરે તુઝકો એહ ખલદાર કસમ હયે—ખસ કર એહ સતાના.
એહ દરદકી સૌગંદ હયે, આહોકી સદાકી—કુરકુતકે સીતમકી,
જખમી એહ મેરે દીલકી જફાકાર કસમ હયે—આંખોંમે શમાના.

ગૌહરકે તુઝે રોનેકી, ઓર તેગી જફાકી—તુઝકો કસમ હયે,
મોહપતકી તુઝે અયે દીલ આખર કસમ હયે—અપ કુછની હસાના.
બોસોકી કસમ હયે તુઝે વેહસાલકી હયે—ખાતે વોહ નરમકી,
આરામકી અપ તુઝકો વફાદાર કસમ હયે—છાતીસે લગાના.

(લાલ અપની કમરસે વોહ પતેઝાં હાર નીકાલ જહીર હોતા હયે, પરીઓં તાજુખ હો ચાંકતી હયે, ગૌહર ઓર લાલ દોનો ખગલગીર હોતે હયે.)

જીહા.

(“અપને શાહજહે અલમકે લોઝ.”—ઝેહ રાહ.)

પરીઓ:—હમારે શાહકો ખપર એહ કહે,
એકદમ પરીઓં સપ સાથ ચલે.
હયે લાલ મીલા ગૌહરસે અલી,
ઓર ટુટ ગઈ પાંડિકી સંકલી.—હમારે.
(પરીઓં જતી હયે.)

દ્રુપદ.—ખમાય.

(“લયક લયક ચલત મોહન-આવે.”—ઝેહ રાહ.)

ગૌહર:—મેરે .આરે ઉપર ઉપર ઉછલ હરખ આવે,
છાંચે—હરખ આસુકો ખદર ઉમડ ઉમડ છાંચે.—ઉપર.
મોહની સુરત—મોહની સાજે,
સુંદ્ર મોરે મન બાયો.—ઉપર ઉપર.

દાદરા.

(“હો મોરા બાલમ હમસે લહેરે.”—ઝેહ રાહ.)

•લાલ—હો મોરી મોહન હમસે મીલીરે,
હમસે મીલી, ખુલી દીલકી કલીરે.—હો.
ખયેચી હયેરાની, દોનોને ભારી,
સારી મીઠી ખારી—ખુશી ખીલીરે.—હો.

દુમરી.

(“ઝેહ મન લે ગઈ રાધા ખારી.”—ઝેહ રાહ.)

ગૌહર:—અરે લપટો, મોહનીઆ ગરવા,
છતીઓંસે અપની તોહે લગાલું,
પ્રીતકો હરવા, સુનલે મોહનીઆ.—ગરવા.

(જવાહીરશાહ, જનો, દેવો, ગૌહરકી માદર, પરીઓં વગયરા દાખીલ હોતે હયે.)

ગજલ.

(“જેહાદ મુઝે યાદ હયે વક્ષાહ તુમારી.”—ઐહ રાહ.)

જવાહીરશાહ:—કયા જાનકી બશાર તુઝે દરકાર નહીં હયે,
 ઔર ખીક મેરા તુઝકો અયે બદકાર નહીં હયે.
 આયા તુ યાંહાં કીસ તરેહ, લાયા યાંહાં તુઝે કૌન,
 તાકતસે મેરી તુ કયા ખબરદાર નહીં હયે.
 બહમ તુ ખડા કયું મેરી દુખતરકે અયે નાંદાં,
 તુ કુછ ઐહ પરીગદકા મુખતર નહીં હયે.
 અયે બેસવા બેશરમ કયા ગયેરતકો ખોહ દી,
 ઐહ કૌમકા તેરી, તેરા દીલદાર નહીં હયે
 દાનોકા સજા હોગી ગુનાહોંકી તુમહારે.
 યાંહાં મેહેર મેરે પાસ ગુનાહગાર નહીં હયે.
 આશમ તુમ કરોગે અખ આકતકી ગારમે,
 કુછ કમ મેરે દેવોં યાંહાં ખુખાર નહીં હયે.

(લાલ હસ કર, વાહ ગુલસે ભરી શાખ ફીરાતા હયે—વહીં જવાહીરશાહ ઔર ઐહર-
 કી માદર જમીનમે અધે ગડ જાતે હયે ઔર સખ દેવા પરીઆ બેજાન હો જમીન પર ગીરતે
 હયે—શાહ ઘબરાતા હયે.)

ઇંગ્લેન્ડ રાહ.

(“Lucy Neil.”—“લુસીનીલ”—ઐહ રાહ.)

જવાહીરશાહ:—અમાન દે અમાંન, બશાર તુ દે અમાન,
 ગૌહર હયે તેરી, મયે હું તેરા, તુ છુડા ઇસઆન.
 લાલ:—અયે શાહ દે પયેમાન કે ન તોડે અપના ફૌલ,
 બલામે પ્રેર ફસેગા તુ ગર ગયા ઐહ બુલ.

(જવાહીરશાહ ઉસકો બચન દેતા હયે.)

અયે ચોખે અજબખ તુ કરદે ઇસકી મુખલસી,
 જાહેરે ઐહી કર સબોકો, દે તુ કુક ઇનમે જ.

(સખ દેવોં પરીઆં વગથરા જાહેર હો ઉડતે હયે; શાહ ઔર માદર કે પચેર જમીનસે
 ખાહેર નીકલતે હયે—શાહ ગૌહર ઔર લાલકો મીલા દેતા હયે.)

હુમરી.

(ખોહ “દી, ચે તારી બતીઆ સગરી મચે ના માતુરે.”—ઐહ રાહ.)

જવાહીરશાહ:—તારી હયે અખસે ગૌહર ખ્યારે તોહ દીનીરે,
 ખીક તુ નાહી, કર મન માહી,
 દેવો હયે તુજસે હારે સારે—તોહ દીનીરે.

શાદી તુમહારી યાંહી રચાવું,
દોઆ દેને હમ હયેં મારે.—તોહ દીનીરે.
પીતાકા તોરે મયે યાહાં ખુલાંજી,
તખ્તમે દેવો લા ઉતારો.—તોરે દીનીરે.

(કઈ એક દેવો જાતે હયે.)

લાલ ખુશીસે મયે ન સમાજી,
હરખ આંસુકી ખહેગી ધારે—તોહ દીનીરે.

(લાલકા પીદર તખ્ત ઉપર ઉતરતા હયે, ઓર અપને બેતેસે વ જવાહીરશાહસે બગલગીર હોતા હયે, ઓર દોનો પીદર મીલ ઉતરે નીકાહ બાંધ દેતે હયે, તમામ જમ્મે પર રોશની હોતી હયે, જાંનદાન એક આરાશતા મંડવમે બદલ જાતા હયે.)

ગજલ.

(“ગર હમને દીલ સનમકો દીઆ.”—એહ રાહ.)

લાલ ઓર ગૌહર:—

દાએમ ખુશીસે વસ્લકી જામે લીઆ કરે,
અયેશો મગમે ધરાકુકે ખાલે પીઆ કરે.
કીસમતને આજ રંગ કુછ ઓરહી દીખાયા હયે,
દરગાહે હકુમે શુકર હમ હરદમ કીઆ કરે.
હરગીજ ન સંગે હીજર ગીરે દીલબરોંકે ખીચ,
ઉલકતકી મયેકે મીને હમ બરબર દીઆ કરે.
ખુલખુલસે ગુલ ન દુર હો, ન સરવસે કુમરી,
સરમસ્ત અપને ધરાકુકે દોનો રહા કરે.
આરામ સુરખરૂંધસે જાંદગી કતે સદા,
લાલો ગૌહર એહ તુરખમે હરદમ જીઆ કરે.

(સબ પરીઆં દેવો વગયરા નાચતે હયે ઓર ગાતે હયે.)

ગજલ.

(“સુરતમે ખુશ નવા ખુગો, તાજે બ તાજનો બનો.”—એહ રાહ.)

મુતરખો ગાતે હયે મુદામ—ખાજે બજે હયે દમ બદમ,
દુરરો ગૌહર લે બાંદીઆં—હોતે હયે વાર હર કદમ.
લાલો ગૌહર હયે શમસને—દેખ હયે ખાયા તુમકો તાબ,
હીચકીઆં લેતા હયે કુમર—રશકાકા દીલપે ખા જખમ.
ફલહન તુઝે મુખારીક હો—ફલહાકા મીવના તેરે સાથ,
ઓર મુખારીક હો તુઝે,—ખોસે શીરીં ગરમ ગરમ.

તુઝકો મુખારીક હો ખુશી-મુશકકી ઓર લજજતે,
 હોવે મુખારીક ફેર તુઝે-દુલહશે ખયઠના ખહમ.
 આરામ ઓર રાગો રંગ-હોવે મુખારીક અયે ખની,
 શાદી મુખારક હોવે એહ-કહેતે હયે દમ ખદમ એહ હમ.

દેવોં.

દેવોં.

જવાહીરશાહ—જમરૂદશાહ

લાલકી માદર.

ગૌહરકી માદર.

લાલ—ગૌહર.

પરીઓં, દેવોં.

પરીઓં, દેવોં.

TABLEAU.

પરદા ગીરતા હયે.

તમામ હુવા

લાલ—ગૌહરકા ઉરદુ ઓપેરા.

ખબર—આ લાલ ગૌહરનો ઉરદુ ઓપેરા શને ૧૮૪૭ ના ૨૦ મા ધારા તથા સને ૧૮૬૭ ના ૨૫ માં ધારા પ્રમાણે “રેજીસ્ટર” કીધાછે અને એના ખતાવનાર પાસેથી એ છાપી પ્રગટ કરવાનો તમામ હક્ક જેહાંગીર ખેજનજી કરાણીએ વેચાતો લીધાછે, માટે હાલ એ છાપી પ્રગટ કરવા નહીં.

